7/2644 -4-
309

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI
(Sn. Rüştü Kazım YÜCELEN)

SAYI : B.02.0.009 / 2692

ANKARA

KONU : Soru Önergesi

27 EKİM 2000 / .... / 2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 12.10.2000 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/2644-6900/17406 sayılı yazınız.

Rize Milletvekili Sayın Mehmet Bekaroğlu'nun ilgide kayıtlı yazı ekinde gönderilen 06.10.2000 tarih ve 7/2644-6900 sayılı yazılı soru önergesine verilen cevaplar, T.B.M.M. içtüzüğünün 99. maddesine istinaden ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederim.

Rüştü Kazım YÜCELEN
Devlet Bakanı

EKLER :
Ek - 1 : Soru önergesine verilen cevap.

RİZE MİLLETVEKİLİ SN. MEHMET BEKAROĞLU'NUN 06.10.2000 GÜN VE 7/2644-6900 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE VERİLEN CEVAPLAR

CEVAP : 1 – 2000 yılı ürünü birinci sürgün yaş çay bedellerinin tamamı ödenmiş olup, ikinci sürgün çay bedellerinin ödenmesi bir program dahilinde ve kurumun finansman imkanları da gözetilerek devam etmektedir. Ürün bedellerinin ödenmesinde üretici mağduriyetlerinin giderilmesi için gerektiğinde Çay-Kur bankalardan kredide kullanmaktadır.

CEVAP : 2 – 1995 yılına kadar çayın ithalatında kilogram başına 3 US$ fon ile % 10 vergi alınırken Gümrük Birliği Anlaşması ile fonlar kaldırılarak ithalatta sadece % 145 vergi uygulamasına geçilmiştir. Bu uygulama sonucu çayın ithalinde düşük değer beyan edilerek yurt dışından çay girişi başlamıştır. Bunun üzerine çayın beyan değerinden değil, emsal değeri üzerinden ithalatının yapılması için ilgili kuruluşlar nezdinde gerekli girişimlerde bulunulmuştur. Kaçak yollardan yurda sokulan çaylarla ilgili olarak devletin ilgili kurumlarınca etkin bir mücadele yürütülmektedir. Bu konuda İçişleri Bakanlığı gerekli tedbirleri almış ve tüm il valiliklerini bir genelge ile uyarmıştır.

CEVAP : 3 – Tüketici tercihlerine ve toplu tüketim yerlerine yönelik olarak Tiryaki Çayı piyasaya çıkarılmıştır. Çay-Kur, 2.500.000 TL – 4.000.000 TL arasında değişen fiyatlarla piyasaya çay satmaktadır. Tiryaki Çayı ise, maliyetinin üzerinde 2.000.000 TL fiyatla satılmaktadır. Bu çay, toplu tüketim yerleri ile dar gelirli tüketicilere hitap eden, kaliteli ve ekonomik bir çaydır.

CEVAP : 4 – Etkin bir mücadeleye rağmen yurt dışından gelen kaçak, kalitesiz ve sağlıksız çaylar fiyat avantajı sebebiyle tüketiciyi Türk çayından uzaklaştırmaktadır. Bu durum tüketicinin yabancı çaylara yönelmesine sebep olmuş ve Türk çay piyasasının pazar payı daralmıştır. Tiryaki Çayı,özel sektöre yönelik değil, tüketicinin daha ucuz ve kaliteli çay içmesini sağlamak ve yabancı menşeli kalitesiz ve sağlıksız çaylar dolayısıyla kaybedilen pazarın geri alınması ve Türk çay piyasasının pazar payını genişletmesi amacına yönelik olarak piyasaya sunulmuştur. Piyasada, Tiryaki Çay'ın fiyatının altında satılan ve özel sektör tarafından üretilen pek çok marka çay vardır.

CEVAP : 5 – Özelleştirme ülkemizin ekonomik istikrar politikaları içerisinde yer almaktadır. Kamu İktisadi Teşebbüslerinin özelleştirme usul ve esasları 4046 sayılı kanunda düzenlenmiştir. Çay-Kur şu anda özelleştirme kapsamına alınmış bir kuruluş değildir.

CEVAP : 6 – Çay-Kur, Tiryaki Çayını piyasaya sürmekle bir yandan piyasada eksikliği hissedilen, ekonomik bir ürünü tüketicinin beğenisine sunmayı amaçlamış, diğer yandan fiyat avantajları sebebiyle piyasaya giren yabancı menşeli çaylarla ticari koşullarda mücadele hedeflenmiştir. Tiryaki Çayı maliyetinin altında bir bedelle satılmadığı gibi, bu çayın piyasaya sürülmesi özel sektöre darbe vurulması amacıyla yapılmamıştır. Hali hazırda Türk Çay sektöründe kurulu kapasite yönüyle özel sektör, Çay-Kur'un önündedir. Gelecekte Çay-Kur'un özelleştirilmesi gündeme geldiğinde, elbette bu özelleştirmenin en büyük müşterisi mevcut özel çay üreticileri olacaktır. Yani mevcut özel sektör kuruluşları ne kadar

güçlü olursa, yarınlarda devlet Çay-Kur'u özelleştirirken o kadar fazla bir bedel elde edecektir. Dolayısıyla Çay-Kur'un, politikalarının, bu sektörde faaliyet gösteren özel sektör kuruluşlarının zararını hedef aldığını söylemek doğru bir yaklaşım değildir.

Çay-Kur, her zaman çay sektörüne önder olmak, iş birliğini geliştirmek ve sektördeki sorunların çözümüne katkıda bulunmak amacını gütmektedir.